

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

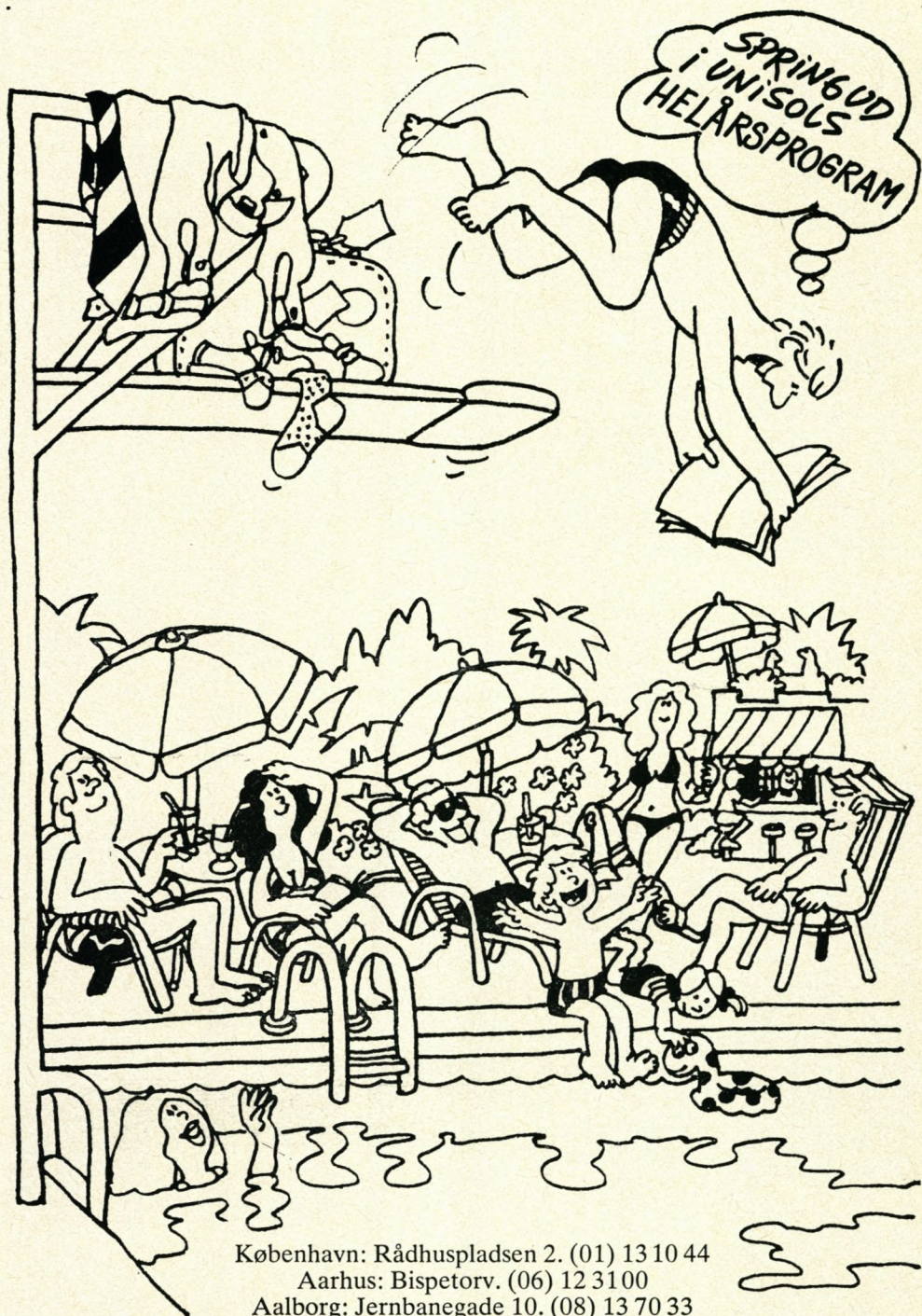
December

1977

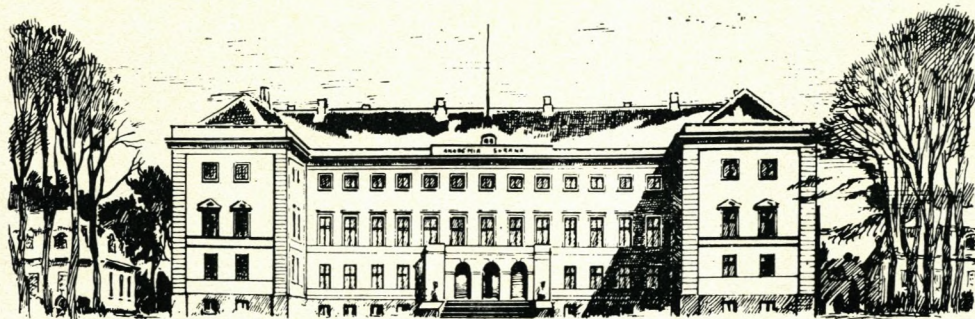
Academia Sorana

Foto: Sven Gerner Andersen (R 1945)

København: Rådhuspladsen 2. (01) 13 10 44
 Aarhus: Bispetov. (06) 12 31 00
 Aalborg: Jernbanegade 10. (08) 13 70 33
 Odense: Kongensgade 69B. (09) 11 25 72

UNI SOL

Chr. Tom Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

DECEMBER 1977 62. ÅRGANG NUMMER 10

Formandens tale ved Hovedbygningens 150 års jubilæum

På Soransk Samfunds vegne er det mig en stor glæde og ære at overbringe Skolen vore hjerteligste lykønskninger ved 150 års jubilæet i dag. Uvilkårligt går vore tanker tilbage til det, der er sket i dette 1½ sekel. Hvilke kolossale ændringer har verden ikke gennemgået i den tid? Den franske revolution og Napoleonstiden var lige overstået, men det var kun begyndelsen til verdensrevolutionen.

Snesevis af krige er udkæmpet med millioner af døde og total ændring af den politiske geografi i de år, denne bygning har stået her. De lande, hvor peberet groede, havde dengang ingen anden betydning for os, end at der groede peberet – nu er disse lande rykket ind til vor dørtærskel, og begivenhederne der, kan blive skæbnesvangre for os. Og den tekniske revolution har totalt ændret vort liv og tilværelse så radikalt, at man har svært ved at forestille sig tilværelsen for 100 år siden med dens fattigdom, lave levestandard og børnedødelighed lige så stor som i de lande, vi i dag ynker.

Hvor er det godt, hvor er det velsignet, hvor er det betryggende, at der er noget, der er forblevet uændret i disse 150 år. Denne bygning, hvor vi nu sidder, denne bygning, som i svundne tider for mange af os var vort hjem, den står uændret og byder os velkommen til alle de kendte og elskede steder. Velkommen i Fratergården, velkommen på Stengangen, velkommen i de gamle klasseværelser, i spisesalen, i røde og blå gang, lovsangssalen og velkommen her i festsalen, og vi kan høre den sige: »Du var ventet«.

Hernede møder vi stabiliteten, ikke den

døde stabilitet, men den levende, den altid foranderlige stabilitet – ligesom havet: har det ikke altid været det samme? Er det ikke igennem år-millioner uændret? Og dog forandres det ustandseligt – ikke to bølger har i disse år-millioner været ens – aldrig har det set ud, som det ser ud i dag – og dog ville Knud den Store utvivlsomt genkende det som det hav, der har ham til England, og hvis bølger han forbød røre sine fødder.

Lad os et øjeblik lytte til Soranerdigteren Aage Lind:

Den samme gamle Kasse,
den samme 3. Klasse,
den samme danske Stiil,
de samme slidte Trapper,
de samme gule Knapper,
de samme Lærer Smil.

De samme – nej, dog ikke
fuldt ud de samme Skikke
i samme Kasseking.
– undtagen netop denne,
at har en Vinter Ende,
staar Foraar straks paa Spring.

Vi genkender det alt sammen og føler dog forandringen. –

Hvad har så ikke denne bygning oplevet i sine 150 år? I dag er det netop 150 år siden, salig Kong Frederik d. 6. i egen person deltog i Hovedbygningens indvielse. At dette var en stor begivenhed, som var ved at give den daværende rektor eller direktoren grå hår i hovedet fornemmer man, når man læser Olriks beretning derom:

Søndag aften den 20. maj 1827 mellem kl. 8 og 9 behagede det hans Majestæt Kong Frederik den 6. allernådigst at ankomme til Sorø for i to dage at tage ophold i Rektorboligen. Hans Majestæt ankom ledsaget af Tronfølgeren Prins Christian og Prins Ferdinand. Dagen efter ankom de såkaldte tyske prinser, som havde overnattet på Store Frederikslund, hvorfra i øvrigt en søn, den senere kammerherre Grevencop-Castenskiold, på den tid gik i skolens ældste klasse. I de kongeliges følge var excellensen Hauch, generalmajor Bülow, overkrigskommissær Schönberg, kammerråd Ibsen. Der var en kammerlaquai, en sølvpop, mundskænken, mundkokken, bagermesteren, to hjælpekøkke, to læringe, konditorsvenden, 16 kongelige laquaier i liberi og jægere, en husgerådsbetjent, en laquai og en jæger, som skulle køre på Hans Majestæts vogn, kammerlaquaierens dreng, 10 arbejdskarle i og uden liberi og fire tjenere. Hertil kom den kongelige stalds geschirrmeister, to kongelige kuske, to rustovnskuske til Kongens bagagevogn, fem kuske til Amternes bagagevogne, en biløber og en forrider. Alle disse skulle standsmæssigt indlogeres og bispes i det lille provinsielle Sorø og fortrinsvis på Akademiet, og hertil kom naturligvis staldplads til alle hestene, så de forudgående forberedelser var enorme.

Kongen ankom søndag aften til Akademibygningen ved trappen ud til søen, hvor lærerne blev præsenteret for allerhøjstesamme, medens eleverne fik lov til at overvære ankomsten fra vinduerne oppe i Alumnatet på øverste etage, men intet vindue måtte åbnes, ingen skubben med borde, ingen løben, trampen eller anden støj tåltes. En sådan forseelse ville blive straffet med dobbelt så hård straf som ellers. Akademiet var festligt illumineret bl.a. med otte store kobberkar fremstillet til lejligheden, og hvori man brændte beg.

Mandagen var den egentlige indvielsesdag. Højtideligheden, som indledtes i kirken, foregik i øvrigt her i festsalen. Hans Majestæt kom ind gennem døren dernede i baggrunden fra Grønne Sal, og han blev modtaget af de to lektorer Estrup og Ingemann, der som marskaller med hvide stave i hænderne parade-rede ved døren for at føre Kongen herop til en ny fremstillet tronstol, som endnu står i salen her ved siden af. For denne tjeneste fik de senere hver af kongen overrakt et guldur. Lærerne var iført hofdragt med knæbenklæder og tilhørende trekantede hatte, og eleverne bar for første gang uniformen, eller som det må hedde i dansk oversættelse den ensformige dragt, der året efter blev daglig beklædning – og som mange af os var så stolte af at bære 100 år senere.

Senere skulle det times mig selv som elev i 2. G i 1936 at opleve et andet kongebesøg. Den 27. maj ved Skolens 350 års jubilæum besøgte Majestæterne Kong Christian den 10. og Dronning Alexandrine ledsaget af Kronprins Frederik og den nye meget smukke Kronprinsesse Ingrid, skolen. Besøget var næppe så pompøst som 100 år tidligere, men for os,

der oplevede det, blev det en uforglemmelig dag. Også vi så Kongens ankomst fra Alumnatet, også vi fik lov til at være med i Festsalen – stående – og se de kongelige sidde deroppe i fire fine stole, men desværre ikke i tronstolen, hvad jeg godt syntes, man kunne have undt Kong Christian den 10.

Denne gang var to elever fra 3. G marskaller og stod på hver side af den kongelige stolerække, og efter festen fik de et flot cigarettui med Kongens monogram. Alle bar vi naturligvis den ensformige dragt, mens vi hørte på Vilhelm Andersens festtale om Skolens historie. Det eneste, jeg helt klart husker fra hans tale, er hans levende fremstilling af den adelige juncker, der på sin pruttende hest fo'r over Store Plads. Dette udtryk forekom den gang meget dristigt i kongelige damers nærværelse, men jeg mener at erindre, at de smilede venligt – antagelig har den svenske prinsesse ikke forstået, hvad der blev sagt.

Det er dog ikke for disse store begivenheder, at denne bygning først og fremmest skal mindes. Den blev for 6.000 drenge og piger en skole og for mere end 3.000 et hjem. Her har vi arbejdet, her har vi leget. Hvem husker ikke spændingen ved optagelsesprøverne, den første skoledag, hjemvejen, længselen efter ferien. Klokken, der vækkede os om morgenen – dejlig om sommeren – om vinteren med de åbentstående vinduer, så kold, at der var is på vandglassene. Turen ned ad gelænderet til spisesalen – det siges, at nogle af syvsoverne, som kneb den til sidste minut i sengen, var i stand til at tage tøjet på, mens de i en arm kurede ned ad gelænderet. Stengangen, hvor vi stod uden for den låsedet klassedør og snødren ved timens begyndelse. Rasmus, der i spisesalen serverede grøntsager med gemyse, morgensangen her i festsalen ved skoleårets begyndelse, senere i Lovsangssalen, hvor Marcus Pedersen for op og ned ad rækkerne og talte os. Vi hører rektors – Slæverens – tunge trin på Stengangen og ser hans imponante skikkelse, der besad en sådan værdighed, at ingen nogensinde talte ham imod. Ballerne, festerne, skolekomedierne – alt dette var vort og satte sit umiskendelige præg på os.

Vi er i dag kommet for at hylde dig, vor gamle mor – og ønske dig til lykke – og vi har bragt en gave med til dig, som vi er meget stolte af at overrække dig, og som vi ved, du vil blive glad for at modtage. Det er en bog, der indeholder biografier over de 2222 drenge – dengang var det kun drenge – der i årene 1822–1900 var dine sønner. Disse biografier er, som de fleste ved, et led i en kæde af biografier, hvoraf biografierne fra 1747–1800 og fra 1901–1960 allerede er udkommet, og det forventes, at de resterende biografier fra 1586–1737 snart vil være trykt, således at der i det lange tidsrum på næsten 400 år er biografier af samtlige elever og de fleste lærere – et enestående værk, som mange har arbejdet på. Det er helt soransk, idet såvel selve arbejdet som den økonomiske baggrund er af gamle elever, der her har rejst deres skole dette enestående minde. Arbejdet ved de her

foreliggende biografier er først og fremmest udført af Ellen Vibeke Jensen, Uffe Hastrup og sidst, men ikke mindst af Aage Kann Rasmussen. Vi er disse megen tak skyldig, og som man ved: behind every successful man is a woman --- who keeps telling him how foolish he is. Jeg tænker i denne forbindelse på fru Grethe Kann Rasmussen, som ikke blot har været sin mands store inspiration i dette værk, men som selv har udført et stort arbejde med korrespondance, korrekturlæsning og maskinskrivning. Må jeg bede disse fire rejse sig, ligesom jeg vil bede Torben Glahn rejse sig, hvis han er til stede, for at modtage vor tak for biografierne fra 1586-1800.

Moder Sorø! Vi overrækker dig denne fortegnelse over dine sønner i sidste århundrede med en beskrivelse af, hvorledes det gik dem. De fleste af dem, der dengang var drenge med ungdommens lyse sind og store forhåbninger, er nu henfarne. Langsomt har vi set deres lys brænde ned et efter et som lysene på træet sent juleaften - kun tre lys ser jeg endnu blafre på træet og kaste deres lange skygger, og snart sænker mørket sig over det svundne århundrede, mens vi tænder lysene på dette århundredes træ. Slægt skal følge slægters gang.

I bogens første halvdel møder vi især søn-

nerne fra adelen, fra godsbesidderne og fra statens øverste embedsmænd såvel civile som militære, som et bevis på det ry, Skolen dengang nød. Der var også mange præstebørn og børn af andre akademikere. Langsomt trængte borgerskabet, handelsstanden, håndværkssønnerne og børnene fra de mindre landbrug ind.

I denne bog vil du, Moder Soer, finde navnene på dem alle. På dem, der stod i vinduerne oppe i Alumnatet og så Frederik den 6. ankomme til Skolen, og navnene på dem, der fulgte efter, og du vil se, hvilken betydningsfuld indsats, som mange af dem øvede herhjemme og i det fremmede indenfor alle felter: i landets civile og militære ledelse, i videnskab og kunst og på utallige andre områder. Du vil finde mange, du kan være stolt af, og du vil nok også finde navnene på de mindre heldige, på dem, som netop kun en mor kan holde af - og du vil holde af dem. De var *dine* sønner, og måske så du i dem menneskelige egenskaber, der på visse områder var større end dem, man mødte hos nogle af rigets stormænd.

Rektor: må jeg bede dig på vor fælles Skoles vegne modtage denne gave, givet i dyb taknemmelighed af gamle elever.

Palle Taarnhøj.

Årsfesten 1977

Ved årsfesten på Sorø Akademi den 15. oktober 1977 bød Soransk Samfunds formand velkommen:

Rektor, mine damer og herrer. På Soransk Samfunds vegne er det mig en kær opgave at byde Dem alle hjertelig velkommen til Årsfesten her på vores gamle skole. Denne velkomst udstrækkes naturligvis ligeligt til alle, men der er nogle, jeg gerne vil have lov til at nævne: det er professor *N. K. Hermansen*, kontorchef *N. Thye* og rektor *Østergaard*, alle med fruer. Disse tre mænd udgør Direktoratet for Stiftelsen Sorø Akademi, og vi bringer dem en tak, fordi vi må holde årsfesten her på Akademiet. En særlig tak til rektor og frue for den hjertelige velvilje, hjælpsomhed og gæstfrihed, vi som gamle Soranere altid føler her.

Pastor *Nordberg-Hansen* og frue er med os i aften, og til dem går vor tak for lån af kirken. En særlig tak til vor gamle skolekammerat, organist *Ebbe Truelsen*, som med frue ligeledes er her. En tak for den smukke stemningsfulde koncert, der i kirken indledte vor festaften.

Velkommen til de seks af skolens lærere med fruer, som er her i aften, og tak, fordi I kom. Jeg tror, det betyder noget for de tidligere elever at se deres gamle lærere her. Velkommen til vort eneste tilstedeværende æresmedlem, den altid trofaste overlæge Ellen Vibeke Jensen. Endelig vil jeg gerne nævne og takke økonomiinspektør *Kaad* og frue. Uden

deres strålende hjælpsomhed kunne det hele slet ikke lade sig gøre, og jeg vil bede om, at denne tak bringes videre til økonomiinspektørens stab. Personligt takker jeg mine kolleger i bestyrelsen, som har trukket det store læs, for at denne aften teknisk skulle kunne lade sig gøre.

Der er een af de indbudte, der desværre mangler. Nogle vil måske mene, at det er den allerbetydeligste, idet det er soraneren, direktør *Bryde-Nielsen* fra Faxe Bryggeri, som har doneret de øl og vand, der synes så uundværlige, efter at man på dansens lette vinger prustende og svedende til musikkens legende toner har roteret festsalen rundt nogle gange.

To grupper soranere skal have en særlig velkomst. Det er vore *jubilarer*, som har glædet os alle ved at møde så talstærkt, og som jeg senere vil vende frygtelig tilbage til, og det er først og sidst vore russer, vi vil byde velkommen.

I, som er festens egentlige samlingspunkt, jeg byder jer velkommen: velkommen til festen her i aften, velkommen til soransk samvær fremover i Soransk Samfund, eller hvor det nu måtte udfolde sig. Det er en stor glæde for Soransk Samfund, at så mange af jer har fulgt indbydelsen. Ialt er her 30 russer til stede, og de syv yngste årgange udgør mere end halvdelen af samtlige tilstedeværende incl. jubilarer, nemlig 57 pct., noget som jeg ser som et løfte for Soransk Samfunds videre

Nålen overrækkes

S. G. A. foto.

eksistens. Det er altså en ungdommens fest i aften!

Jeg vil gerne have lov til at nævne disse 30 russer, vores æresgæster: *Susanne Hovmann, Birgit Jørgensen, Pernille Nygård Pedersen, Martin Rendtorff, Randi Sidenius, Kim Wilken, Liselotte Andersen, Lene Christensen, Susanne Grøne, Peter Hansen Holm, Helle Iversen, Susanne Jensen, Lotte Jørgensen* – de ældste af os erindrer måske endnu, at Sorø engang var en drengeskole – *Charlotte Kirstein, Peter Kofoed, Anne Marie Møller, Marianne Wangel, Niels Skovvart, Søren Pitzner, Gitte Rasmussen, Ejner Bo Thomsen, Lisbeth Garly, Tonni Bøge Hansen, Peter Lotz, Erik Lauge Mikkelsen, Henning Thrane, Ole Høj Hansen, Tine Beck Hansen, Hans Stengaard Johansen og Eva Klem.* – Må vi have lov til at se jer. Skal vi give dem en klapsalve!

Ja, så når vi endelig frem til aftenens andet højdepunkt. Det er mig en ære og en glæde at introducere til Dem aftenens festtaler, departementschef i kulturministeriet *Ole Perch-Nielsen*, som med sin frue bydes hjertelig velkommen her i aften. Nu er det måske forkert at anvende udtrykket introducere, for navnet Perch-Nielsen er sandelig ikke ukendt her på Sorø. Første gang vi støder på det i 1884 er, da Oles bedstefar *Felix Perch-Nielsen* indmeldes her på Akademiet. Senere fulgte bedstefaderens to brødre *Fritz og Gustav*, derefter *Tage Perch-Nielsen* og *Jørgen Perch-Nielsen*, Oles grandonkler, og endelig hans halvfætter *Fritz Perch-Nielsen*. Selv gik Ole Perch-Nielsen på Skolen fra 1947–50. Han stammer her fra Sorø amt, og han valgte efter studentereksamen det juridiske studium. Hans første år som jurist var helliget arbejdet i justitsministeriet, hvor efter sigende de fornemste jurister sidder. Han blev departementschef i kulturministeriet i 1974 og efterfulgte her *Henning Rohde*, der som bekendt kom til det Kgl. Teater, hvad han måske øn-

sker, at han aldrig havde gjort – men det skete i de dage, da Hartling var statsminister i Danmark og Natalie Lind var vogterske af kultur og retfærdighed, at alverdens top-embedsmandsstillinger besattes af nye dygtige folk.

Ole Perch-Nielsens udnævnelse var ikke så lidt af et spring-avancement, og man vil forstå hans evner og den tillid, der vistnes ham, når man hører, at han blev landets daværende yngste – og damerne hviskede: kønneste – departementschef, og det var ikke så lidt af en sensation, at man til kulturministeriets departementschef hentede en mand udefra. Der var i det ministerium flere, der havde siddet i adskillige år og ventet på *Henning Rohdes* afgang og regnet med muligheden af at få stillingen. De protesterede da også højlydt. Tiden har imidlertid klart vist, at Ole Perch-Nielsen havde både evnerne og de personlige egenskaber til at lede departementet. Han har indført mange væsentlige ændringer, herunder indførelse af demokratiske principper i ministeriet. Således har det ikke altid været. Da han selv var ung jurist i justitsministeriet, talte man ikke til hinanden, man skrev, og sagerne cirkulerede. Engang kom en sag tilbage med påskriften: Tænk Dem om! Han spekulerede længe på, hvad han havde gjort forkert, indtil han endelig fik at vide, at fejlen var, at han havde lagt sagen i et forkert rum.

At det blev kulturministeriet, han blev chef for, er nok ikke tilfældigt. Han har altid interesseret sig levende for kunst og kultur og ikke mindst for teater. Som dreng ville han en overgang være skuespiller, og at blive departementschef i kulturministeriet smager da også af fugl.

Ole Perch-Nielsen, det er os en glæde og ære, at du har indvilget i at komme her i aften for at tale til os og vel især til de unge. (Talen bringes i næste nummer. Red.).

Palle Taarnhøj.

Tale for damerne ved årsfesten

Mine damer og herrer!

Jeg vil gerne takke Soransk Samfund for den venlighed og imødekomshed, som De har vist min kone og mig, siden vi kom til Sorø, og i særdeleshed vil jeg takke for, at De i Soransk Samfund holder fast ved traditionerne, blandt andet den, at der skal udbringes en skål for vore damer på trods af, at vi lever i ligestillingens tid.

Vi har alle det kæreste minde om vort første møde med det smukke køn, hvad enten vi tænker på den tid, hvor vi blev os bevidst at have en mor, eller vi tænker på en anden situation. Det er formodentlig ikke gået os som skolebørnene, der til en religionstime havde klistret nogle blade sammen i lærerens bibel. Da læreren begyndte på timen, læste han: Derefter skabte Gud kvinden (han vendte blad), der var 300 alen lang, 50 alen bred og 30 alen høj og tjæret både udvendig og indvendig. Han studsede, læste det igen og sagde så: »Ja, det står jo i Bibelen. Så må det være sandt! Men kære børn, deraf kan man se, hvor frygteligt et uhyre kvinden alle dage har været! I virkeligheden står der: Derefter skabte Gud kvinden og førte hende til Adam. Jeg tænker mig, at det er denne situation, Zola har haft i tankerne, når han siger: Kunst er et hjørne af skabelsen, set gennem et sind.

Vi er i dag ført ind i et fællesskab i arbejdet ikke blot uden for hjemmet, men også inden for hjemmets fire vægge. Hvad har det ikke betydet? Det har betydet, at der er ble-

vet gjort en række opfindelser: Lige fra el- eller gaskomfur, så vi blev fri for den idelige slæben brænde ind, til røremaskinen. Lige fra støvsuger til opvaskemaskine. Jeg vil dog fraråde den elektriske tandbørste til spædbørn! Det har også betydet, at vi har lært en hel masse. Selv lærte jeg efter megen øvelse at ryge cigar, at holde den i munden uden at få røg i øjnene eller tage asken, når jeg skiftede ble på vore små. Vi har fået en rivede udvikling af industriprodukter til vore hjem, og vi har lært fællesskabets glæder at kende. Men alligevel må vi med Gustav Wied sige: Kvinden er ubetinget det bedste, man har – af den slags.

Men hvem af os glæder sig ikke hver eneste dag over fællesskabet. Vore damer husker fødselsdage, skriver kort, bestiller blomster, har gode ideer til gaver og køber dem. Vore damer passer de mange små ting i vore hjem, som vi ikke skænker en tanke. De værner vore børn mod de alt for voldsomme udslag af en fars retfærdige harme. Og de kan med den blideste hånd bilægge alle stridigheder med den unge pubertetstyngede slægt, sådan at vi fædre sidder tilbage med en følelse af at være den skyldige og den, som aldeles mangler forståelse for ungdommens problemer.

Det hedder i Koranen: Når en kvinde tager en sag i sin hånd, da er det tid at søge Gud. Men jeg vil sige: Når vore damer tager en sag i deres hånd, da lever vi trygt og med glæde.

Benni Nordberg-Hansen.

Frokosten hos Lorry den 3. november 1977

Murernes fagforening havde beslagnet Guldaldersalen, så vi holdt fagligt møde i et lokale uden dagslys, med mindre plads, men desto større samling over Collegium Soranum, der denne gang talte 20 fremmødte med Knud Palslev (1908) som nestor og Knud Lindgard (1944) som benjamin. Han kom direkte fra Hawaii, hvor han ingen adgang havde til andre danske periodica end netop ... Soranerbladet, som han selvfølgelig gerne så genopstået i fordums lys med sit hidtidige sideantal og plads til flere nye nyheder og færre forældede. Rantzau (1937) lovede at bringe hans ønske videre og i øvrigt at gøre sit bedste (!), men henviste til den økonomiske fimbulvinter, der jo som bekendt havde sænket sit isenende frosttæppe over bevillingerne ... et argument, der fik Lindgard som Tökk (og Fatter) til at græde tørre tårer!

Taarnhøj, vor kære formand, konstaterede med begejstring, at hele to æresmedlemmer var til stede – A. Kann Rasmussen (1922) og Herluf Krog-Meyer (1909) – om de bar de til hæderstitlen hørende insignia får stå hen i det uvisse. Efter formalia – »Jeg veed et Sted ...«

og »Akademiet leve!« kastede vi os over platterne og ud i samtalen, der denne gang kredsedes om den bedste snyderhistorie, *der ikke var hørt før*. En anonym giver, hvis navn var formanden bekendt, havde udlovet et tidligt fotografi af lærerkollegiet (»Drengen« lignede præcis en dreng, og »Heus« havde ungdommeligt runde kinder) til vinderen. Utallige morsomme historier fløj nu fra så godt som alles læber, men én scorede de fleste points og kåredes som den bedste. Det var C. C. (1914), der berettede følgende sandfærdige hændelse: Under frokosten på den Blå Gang havde Ussing givet udtryk for sin ærgrelse over en elev i 2.G, Petersen, der ustandseligt indføjede skriftsteder i sine stile: »Men nu har jeg fundet på en stil«, sagde Ussing, »hvor indføjelsen af et skriftsted vil være umulig: Skøjteløbning«. – Gorm Hansen, der jo var cand. theol., og som kun sjældent oplod sin røst i forsamlingen, havde man mindst af alle ventet reaktion fra, men skriftstedet afleveredes omgående og tørt: »Hvo, der tykkes at stå, se til, at han ikke falder«. – »Gim« kom naturligvis straks på tale, og den ene ko-

stelige historie efter den anden blev bragt til torvs, stof nok til en hel samling »Gimmiana«: grinagtige rent »hubertianske« fortællelser à la »Det er kun konger, der siger vi om os selv«, en sentens som Kann tydeligt erindrede. – Forsamlingen mindede de to bortgangne soranere Bjørnstad og Severinsen, hvorefter formanden introducerede dagens taler, arkitekt M. A. A. Dan Fink (1927), der betegnede sig selv som en slags handelsrejende – fra Byggeteknisk Studiearkiv under Det kongelige danske Kunstakademi – der kom vidt omkring for at deltage i møder og holde »illustrerede foredrag«, en verdensrejsende i formidling af viden som grundlag for beslutninger og handling. Dan Fink er vicepræsident i FID, Fédération Internationale de Documentation og director i the Danish National Centre for Building Documentation, det lyder grumme tørt og er det ikke, i virkeligheden et sprællevende og fundamentalt område: *Dokumentationen* 1) »indgår som begreb i det intellektuelle arbejdes teknik og er i sig selv blevet en videnskab og en teknik, og fra alverdens lande er udøvere (dokumentalister) fra ethvert tænkeligt fagområde spændende fra atomfysik over samfundsvidenskab til landbrug i fælles bestræbelser for videre udvikling af dokumentation forenede i den internationale føderation for dokumentation (FID)«.

»Documentation«, siger Fink, 2) »is the most important and durable means af intellectual communication. FID defines documentation as the collection, selection, classification, feeling and dissemination of recorded knowledge, and the primary aim of any documentation activity is to increase experience«. Udviklingen indenfor kommunikation og det nyeste skud på stammen – »tele« – blev selvfølgelig også tangeret, og Fink's konklusioner 3) var til tider overordentlig tankevækkende for ikke at sige rystende: »Vi overvældes af den teknisk videnskabelige og dermed industrielle udviklings omfang og hastighed. Vor tiltagende blaserthed kan måles f.eks. gennem aftagende avisomtale af månerejser i den periode, de stod på. Men der er fortsat anledning til at følge den tekniske udvikling med beundring og respekt – og så er den sidste opfindelse jo ikke gjort endnu! Kommunikation er jo også sprog, og Fink påpegede, at nationalismen kom ind i verden med Napoleon I, han ødelagde det latinske sproglige fællesskab i Vesteuropa – i dag råder engelsk som det store fællessprog i hele verden, men »vi kommer i fremtiden ikke uden om spansk ved siden af! I Skandinavien (inklusive Finland) må vi i dag desværre regne med tosprogethed: når vi ikke kan fatte hinandens nationalsprog, griber vi til engelsk! – Formanden takkede for det interessante lysbilledforedrag og indbød til spørgsmål og diskussion. Skodshøj (1921): »Bliver vi lykkeligere?« Fink: »Ikke i den store kreds, men i den lille, og den lille er fundamentet for den store«. Fink sluttede med at erklære, at den største oplevelse han havde haft under sine mange rejser til vidt forskellige lande, var den, at *skellene*

falder – skellene mellem mennesker og nationer.

Paul Rantzaau.

- 1) »Dokumentationens mål og midler. Foredrag holdt i Dansk Teknisk Litteraturselskab den 3. december 1959.
- 2) »International Co-ordination and Co-operation of Documentation Services Exemplified by Building Services«. Tidsskrift för
- 1) »Dokumentationens mål og midler«. Fore-1959.
- 3) Se artikel – Telekommunikation – i Festskrift til overbibliotekar Vibeke Ammundsen, 1973.

En solstrålehistorie

Den 30. oktober 1977 fik jeg besøg af en ældre gammelsoraner, som engang i tyverne havde fået et rentefrit lån på 300,- kr. i Soransk Samfunds Understøttelsesfond, som han af mange årsager ikke havde fået klaret op, men nu skulle det altså være.

Vi havde en særdeles hyggelig og fornøjelig times tid sammen, hvorunder han interessant fortalte om sit lange livs glæder og skuffelser og sit betydningsfulde virke, der på mange måder havde sat sit præg på udviklingen.

Jeg ville gerne have fortalt herom, da hans lange livs arbejde optog mig meget, men han ønskede at være helt anonym.

Inden han gik, afleverede han en konvolut til Soransk Samfund indeholdende kreditforeningsobligationer til et pålydende af

kr. 20.000,-

med den bemærkning, at de jo kunne anvendes til formål, som bestyrelsen ville finde passende. At jeg blev paf, er ikke ordet, og rigtig hjertelig tak fik jeg vist i min forvirring ikke rigtig sagt, men lad der hermed være sagt en rigtig mange tak fra Soransk Samfund for denne storstillede gave.

Svend Clausen (S 1925).

Efterlysning

Overskæringen 1961 blev optaget på småfilm (Arriflex 16 mm!) af et professionelt hold. *Hvor er filmen?* Nærmere oplysninger til:

Sven Gerner Andersen,
Banevej 16, 4180 Sorø.
Telefon (03) 63 15 26.

Jul i Sorø 1977

Jul i Sorø. 25. årgang 1977. Udgivet og redigeret af Osc. Lünell. Trykt i Sorø Bogtrykkeri. Fotos: Hergårds foto-atelier, Chr. Jørgensens foto-atelier, Jørn Steffensen. Clicheer: Sjællands Tidendes Clicheanstalt, Slagelse. Omslaget: Vestsjællands Offset- og Bogtryk ApS., Slagelse. Forsidebilledet: Sven Gerner Andersen fot. 76 sider. Pris kr. 29,50.

For fem-og-tyvende gang udsender *Oscar Lünell* »Jul i Sorø«, og det udvidede jubilæumsnummer (se SB 1977:66) byder på en overvældende stofmængde, hvoraf følgende har særligt bud til gamle soranere: Pastor *Benni Nordberg-Hansen*, Sorø, indleder med at opfordre alle til at standse midt i jaget »efter at blive færdige til jul« og tænke dens budskab igennem. I sin artikel »Verdens lys«, påpeger pastor Nordberg-Hansen det væsentlige i ikke at se målet for vort liv som et punkt, vi vandrer fremad imod: Vi skal altid fæstne vort blik på selve vandringen. Den kristne forkyndelse er altid møntet på den vandring gennem livet, som vi er i færd med at foretage. På den gælder det om at »blive i Kristus, lige som vi ved dåben er indpodet i ham«.

Pastor *Elna Bækdorf*, Sorø, skriver overordentlig interessant om »Veje, broer og kroer ved det gamle Soer«. Artiklen er storartet illustreret. – Mag. art. Kai Hørby's (S 1954) artikel »Absalons familie« rokker ved visse traditionelle opfattelser: »Kilderne til Hvidernes slægtshistorie«, skriver Hørby, »er sene og ganske usikre på en række punkter. Også farvet af den nationale og historiske begejstring, der til forskellig tid har været vakt af disse Valdemarstidens helte«. Hørby påpeger, »at Skjalm Hvides og hans hustrus gods for en stor del må have ligget i Nordsjælland, og at slægten således måske ikke oprindeligt var så stærkt forankret i Sorøegnen, som den synes at være blevet i de første generationer efter Skjalm«. – Seminarielæktor *Gustav Nedergaard* skriver om »Ankerhus – i Sorø i 75 år«, og pensioneret overlæge *Ellen Vibeke Jensen* (S 1913), Sorø, om »To drenge fra Slaglille præstegård«, halvbrødre Jacob Chr. Anasti Nees (1829) og Anton Valdemar Nees (1827). *Ellen Vibeke* giver ikke alene et fyldigt billede af de to soranere, men belyser også den soranske topografi: Flommens historie fra begyndelsen af 1800-årene, hvor forholdene i det store hele var som på klostertiden, og indtil Banevej og Veddebanens dæmning definitivt ændrede landskabet. – Lektor *Jan Nielsen* står for en lille, udmærket artikel om »Vænget 1927–77«, hvor han selv var tilsynshavende fra 1945 til 1954. Lektor *Luja Balslev* vier »Industri- og landbrugsudstillingen i Sorø i 1904« interessant omtale med morsomme illustrationer, og dr. phil. V. Thorlacius-Ussing (S 1909) skriver om »Kunstmuseet i Sorø, Vestsjællands Kunstmuseum 1977«; som

sædvanlig er artiklen fornemt illustreret. – Direktør *Hugo Jacobsen* (R 1950) beretter i serien »Soranske virksomheder« om Sorø Brødfabrik, der daglig fremstiller cirka 10.000 brød, hvoraf halvdelen afsættes i Københavns-området. – Forhenværende fabrikant *Aage Christensen* genkalder i en lille, men læseværdig artikel »En tur op og ned ad Realgade«, livet på Storgade cirka 50 år før »Jul i Sorø« begyndte at udkomme, og redaktør *Jørgen Blix* fortæller i en spændende og udmærket illustreret artikel om Sorøs vold og grav: »Hvis volden var blevet jævnet i dag med bulldozer og gravemaskine, var den sikkert forsvundet, men det skete mere lemfældigt i gamle dage, og faktisk er der så meget tilbage af den gamle vold, at man kan finde rester af den i baghaverne øst for Storgade og tydeligt kan spore den i haverne mellem Christiansvej og Trautners gård – Trautnersvej«. Faktisk er det muligt den dag i dag at stå på Sorø vold ... men læs hellere selv Blix's artikel! – Sportsrådets formand, sparekassedirektør *Henning Malmberg* (1942) skriver som før om sporten i Sorø, »Økonomiske problemer kræver dygtighed og flid af lederne«, artiklen er ledsaget af et foto fra søsiden af Sorø Roklubs nye klub- og bådhus tegnet af *Søren Lotz* (R 1947) og indviet den 11. juni i år. – Bogtrykker *Viggo Foldager*, Sorø Bogtrykkeri, fortæller om de Danske Forsvarsbrødre i Sorø, der den 4. marts 1977 markerede 100-års jubilæet.

Foruden det sædvanlige, righoldige, lokale personalhistoriske stof – Skolernes afgangsklasser, Året fortalt i billeder og Årets mærkedage – skildrer »Jul i Sorø«s tidligere medarbejdere under spalten »Begivenheder gennem et kvart sekel« oplevelser og fortæller minder fra efterkrigstiden. At intet mindre end 23 indlæg nævnes redaktør *Oscar Lünell*: »Redaktionelle bemærkninger« (jubilæumshæftet er nok det sidste under hans redaktion). – Købmand *Erik Larsen*, Sorø: »Der var engang ...«. (Friluftsforestillingerne i Akademi-haven). – Tidligere redaktør af Folketiden *Arne Skovmand*: »Da bunden gik ud af Sorø sø« (alle tiders aprilsnar!). – Forhenværende frisørmester *Bent A. Larsen* (1937): »En særpræget personlighed, man sent glemmer« (om Th. Christensen alias »Pomona«). – Sorø Turistforenings tidligere formand *Hans Mortensen* (S 1931): »Sorø forærede København nyudsprungne bøgegrene«. – Lektor *S. Stevns Hansen*: »Sorø i relief« (i egentligste forstand: Sorø og omegns overfladeforhold!). – Øre- og halslæge *Kurt Bresson* (S 1945): »Splitten forsvandt i høstakken« (om sin tid som frihedskæmper på Akademiet i 1944–45). – *Karen Raft* (S 1922): »Da Sorø Torv var på den anden ende« (om bemalingen af Fr. VII). – *Ingeborg og Ejvind Nordahl Svendsen*: »Minder om Birthe Wedell-Wedellsborg«. Pensioneret overlærer *Gunnar Dam* (1913): »To udsyn, der tæller«. – Fuldmægtig *Hanne*

Marie Motzfeldt: »Sorødrengen blev regimentschef i The Black Watch« (Ulrik Motzfeldt (R 1923). – Maleren Eyvind Olesen (1926): »Oversætter tysk salmedigtning til dansk«.

Som sædvanlig er »Jul i Sorø« smukt trykt, og billedkvaliteten er fin. Som en særlig op-

mærksomhed – en afskedsgave til læserne? – er *Sven Gerner Andersens* (R 1945) stemningsfulde omslagsbillede, »Vinterstemning ved Trautners Gaard«, indlagt som sært tryk. Hæftet bør selvfølgelig ligge på enhver gammel soraners julebord!

Paul Rantzaу.

LEGATER

Ansøgning om de nedennævnte legater skal inden udgangen af januar måned 1978 indsendes til direktør, cand. jur. Svend Clausen, Amaliegade 21 A, 1256 København K., stiledet til Soransk Samfund med angivelse af, hvilket legat, der søges. Der findes ikke særlige ansøgningsskemaer, men i ansøgningen må der redegøres for, hvad legatet ønskes anvendt til, samt for ansøgerens økonomiske forhold.

1.

Fhv. handelsskoleejer og forstander Valdemar Petersens legat for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis Skole med realeksamen.

Fortrinsret har sønner af borgere i Sorø by eller landdistrikt samt sådanne, der går handelsvejen.

2.

Støttefondet for gamle Soraneres efterladte.

Legatet kan søges af gamle soraneres efterladte. Fortrinsret har enker med børn.

3.

Mølle ejer Frederik Jørgensen og hustrus legat.

Legatet kan søges af en soraner til uddannelsesformål, eller af gamle soraneres trængende enker.

4.

Forstkandidat Gustav Hoff-Hansens legat.

Legatet kan søges af en værdig trængende, ældre soraner og uddeles for en 5-årig periode.

5.

Ingebjørg og Poul Suhr-Henriksens legat.

Legatet kan søges af trængende gamle soranere eller af soranere til uddannelsesformål eller gives til sådanne formål, der skønnes af betydning for Sorø Akademis Skole eller Soransk Samfund.

6.

Soransk Samfunds 100-års jubilæumslegat.

Legatet kan søges af nuværende eller tidligere elever og lærere.

7.

Digteren, cand. jur. Aage Krarup Linds legat.

Legatets formål er at bekoste eller yde tilskud til udgivelse af kvalificerede arbejder af kunstnerisk, videnskabelig eller praktisk art og kan søges af personer, der i mindst 3 år har været elever på Sorø Akademis Skole, eller som er eller gennem en årrække har været lærere ved skolen.

Svend Clausen.

Brev til soranerbladet

Fredericia, den 27. marts 1977.

Undertegnede fik i efterårsferien 1915 en epidemisk sygdom, som tog ret hårdt fat, så der gik nogen tid, inden jeg kunne vende tilbage til skolen i Sorø, hvor jeg da gik i 3. gk. Mine kammerater i klassisk afdeling var da så venlige, kollektivt at sende mig en hilsen til trøst og opmuntring. Hans Kirk's (S 1916) bidrag var hosstående digt, dateret Sorø den 6. november 1915, som nok går tabt for verden, hvis ikke det nu bliver trykt i Soranerbladet, der forekommer mig at være det mest passende sted til en offentliggørelse. Jeg synes, det fortjener dette som et godt billede af en soransk naturstemning og en tur til Stine i Vindelbro, hvad der på hverdage lige kunne blive tid til i de 1½ timer, vi da havde fri fra kl. 4.30 til 6.00; hvad jeg nu sjældent havde råd til eller tid til, da jeg som regel skulle øve mig i klaverspil.

En kommentar må jeg vist give til betegnelsen »Busken«, der dengang var gængs i vor klasse for »Stine i Vindelbro«. Man kaldte hende i omtale »den gamle Busk«. Hvorfor har jeg ikke før tænkt på. Men det falder mig ind, at det måske står for »Babuska«, som Gorkis' bedstemor jo kaldes i hans erindringer. – Måske det netop er lanceret af den litterære Hans Kirk selv.

Med venlig hilsen

Ejnar Halfdan Gade (S 1916).*

Ejnar Halfdan – se, jeg vandrer
ud til »Busken« tavs og ene,
medens Regnens Væde drypper
trøstesløst fra nøgne Grene.

Og jeg sidder trist i Stuen,
lytter tavs til Kaffesnakken,
medens under Loftet bølg
tætte Skyer af Tobakken.

Og der lugter klamt og fugtigt
af de regnvejrsvaade Klæder, –
ene sidder jeg i Krogen,
ene sidder jeg og græder, –
og min Smertes Saltvandstaarer
Stines Skibsbeskøjter væder. –

Og mens Vrøvlet frodigt vokser,
sidder stille jeg i Krogen,
og de glade Drengestemmer
klinger til mig gennem Taagen.

Og jeg gaar min Vej tilbage
gennem Filosoffens Gange,
og jeg hører Blæsten suse
sine sagte Regnvejrssange, –
imens Skoven højt mod Himlen
strækker sine Knokkelgrene
som et Væsen, der er bange.

Og jeg hører Fugletrækket –
Sus af store, bløde Vinger,
som fra Sjællands Sortvandsmoser
sig mod Sydens Solland svinger,
– og en sagte Stilhedsstemning
inderst i mit Hjerte klinger. –

Ejnar Halfdan – se, jeg vandrer
ud til »Busken« tavs og ene,
medens Regnens Væde drypper
trøstesløst fra vaade Grene.

Hans R. Kirk.

* Se side 83, spalte 1. (Red.).

Soraner-biografier 1822-1900

Den nye bog omfatter de 2222 personer, som er udgået fra Sorø Akademis Skole i det nævnte tidsrum (tillige et afsnit med en del rettelser og tilføjelser til bogen fra 1970). Bogen er på mange måder særdeles interessant, men måske særlig derved, at der sikkert er mange nulevende soranere, som på en eller anden måde har familietilknytning til en eller flere af de soranere, der omtales i bogen. Den indeholder en lang række familieoversigter, der bærer vidne herom.

Bogen er på 640 sider og i samme format, tryk og udstyr som den indbundne udgave af Soraner-Biografier 1901-1960 og er et nyt led i den række af biografier, der er kommet eller vil komme, og som vil dække hele den tid, Sorø Akademi har virket.

1747-1800 udkom 1975 kr. 75.-

1822-1900 udkom maj 1977 kr. 200.-

1901-1960 udkom 1970 kr. 150.-

Alle priser er incl. moms, men excl. emballage og forsendelse, der sker på efterkrav, og som koster kr. 18,- (kr. 13, for 1747-1800). Ved forudbetaling bliver bestillingen leveret franco.

Biografierne kan, efter skriftlig bestilling og så længe oplag haves, købes hos kasseren til nævnte priser.

Soransk Samfund,
kasseren, civilingeniør S. Kamman,
Tobaksvejen 10, 2860 Søborg.

Til Bjørn »Bär« Bjørnstad

Så skulle du gå den gang, som vi alle
skal gå engang,
andre i klassen før dig så vi falde, vor
kreds blev trang.
Langt trangere er den nu, da vi ikke møder
dig her,
du lod os af Sorøs ånd frydefuldt drikke,
den ånd, som du kendte til punkt og prikke
og elsked' især.

Farvel da, Bär!

Axel »Krudtpeter« Müller (S 1930).

Gammelsoranerkamp

den 28. august 1977

Så har vi igen spillet den årlige fodboldkamp imod skolens førstehold, og lige som sidste år vandt vi en sikker sejr, denne gang med 5-1. Kun i kampens første kvarter formåede vi at leve op til sidste års standard, hvor det ene angreb rullede frem efter det andet. Lidt mere held i de afgørende situationer foran modstandernes mål kunne have medført en sejr à la 1976 (11-1). Men fru Fortuna svigtede. Kampen gik efterhånden hen og blev en rodet affære, hvor skoleholdet kom mere og mere med i kampen, uden dog på noget tidspunkt at kunne true os.

Umiddelbart inden kampen modtog vi tre afbud, så vi måtte lynhurtigt ud og skaffe et par mand. (2 var blevet skadet og 1 ferierede i Spanien).

Holdet bestod af: Erling Kjædegård, Eilif Byrnek, Peter Søgaard, Lars Nielsen, Søren Petersen, Carsten Strand, Peter Holm, Jan Nielsen, Jesper Carlsen, Palle og Niels Anker S. Larsen.

N. A. Søegaard Larsen.

Gamle soranere

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har rund fødselsdag i januar 1978:

4. Forvalter Peter Larsen (f. 1908), Borgmestervej 11, 8700 Horsens.
5. Lektor, cand. mag. Povl Andreas Diemer (f. 1908), Nørupvej 26, 2610 Rødovre.
5. Stationschef Frederik L. Jørgensen (f. 1888), Strandboulevarden 16, 4., 2100 København Ø.
5. Gårdejer Hother Smith (f. 1898), Steppingvej 85, Bramdruplund, 6100 Haderslev.
6. Direktør Jorge Bollerup Hansen (f. 1908), Martin Garcia 797, 2°D, Buenos Aires, Argentina.
6. Major Svend Erling Stage (f. 1903), Ribegade 12, 2100 København Ø.
11. Major Jørgen Højland Christensen (f. 1928), De Mezasvej 4, 3000 Helsingør.
11. Teknisk fotograf Carl Chr. Strarup (f. 1903), sidste adr.: Kajerødvej 104, 3460 Birkerød.
20. Overlærer Gunnar Blicher Dam (f. 1898), Drogdenvej 3, 2791 Dragør.
20. Lektor Eyvind Nordahl Svendsen (f. 1903), Storgade 17, 4180 Sorø
20. Overlæge Knud Aagaard (f. 1918), Golfvænget 20, Gjessing, 6700 Esbjerg.
22. Forpagter Sven Hilarius-Kalkau (f. 1908), Simonsborg, 4173 Fjenneslev.

22. Stadsdyrlæge Otto Paludan-Nielsen (f. 1903), Boulevarden 22, 4760 Vordingborg.
25. Kommandørkaptajn Helge Worm Leonhard (f. 1918), Sylvestervej 4 A, 2610 Rødovre.
28. Købmand Jens Lund (f. 1903), Kirkevænget 6 B, 2., 2500 Valby.
29. Skatteinspektør Gutzon Hansen (f. 1928), sidste adr.: Brandsbjerg, 4400 Kalundborg.
30. Fru Marie Ohrt (f. 1898), Trautnersvej 2, 4180 Sorø.
30. Sognepræst Vagn Hasselgaard (f. 1928), Gl. Viborgvej 19, 9230 Svenstrup J.
31. Direktør Per L. Laurentz (f. 1928), Price Waterhouse Peat & Co., Rua General Jardim 36, Caixa Postal 1978, Sao Paulo, S. P. Brazil.
31. Vaskeriejer Helge Østergaard (f. 1928), Sjællandsvej 13, 4200 Slagelse.

Hans Kirk (S 1916) anses i dag som dansk ny-klassiker. »Fiskerne« har vi set dramatiseret i TV og to bøger, om fjernsynsudgaven og »Omkring Fiskerne«, har set dagens lys. Et udvalg af hans tekster er udgivet til undervisningsbrug, og nu har han fået sin biografi, skrevet af Werner Thierry, der i en årrække var ansat på »Land og Folk«, og som her lærte Kirk at kende og erhvervede et indgående kendskab ikke alene til hans forfatterskab og journalistik, men også en dyb indsigt i hans tanke- og følelsesverden. Bogen blev anmeldt i Berlingske Tidende den 11. 11. 1977 af Mette Winge, der slutter: »Werner Thierrys bog er kort og stram, den er uprætentiøs (tak for det!) og letlæst. Alt overflødig er skåret væk, tilbage er et billede af en forfatter og hans værker. At den måske vil falde mere teoretiske og dogmatiske sjæle for brystet, er så en anden sag. Men her er om ikke bogen, så dog helt klart den velafbalancerede introduktion til Hans Kirks forfatterskab«.

Martin Nyrop (1865), Københavns Rådhus' arkitekt, er også mester for et andet karakterfuldt bygningsværk: den på det nedlagte Østre Gasværk i København snart hundrede år gamle gasbeholder, der har undgået nedrivning (!) og som nu – muligvis og forhåbentlig – går en strålende fremtid i møde som et særpræget teater med plads til omkring 1.000 tilskuere. Kulturminister Niels Matthiasen og Københavns overborgmester Egon Weidekamp skal begge i følge Berlingske Tidende den 26. juli 1977 være positivt stemt overfor planen, der går ud på at opbygge en amfiteatralsk tilskuerplads med forholdsvis stejl stigning i den cylindriske bygning, der er dækket af en flad kuppel. Oplevelsen af bygningens prægtige indre bliver i følge arkitekten Nils Fagerholt og det rådgivende ingeniørfirma Johs. Jørgensen A/S ikke forstyrret af teatret, der skal formes som en selvstændig konstruktion friholdt af beholderens ydre.

Poul Henningsen (R 1939), indehaver af autokonfektionsfirmaet »Altika«, er genvalgt til formand for amtsforeningen. Under Centrum-Demokraternes amtsmedlemsmøde på Hotel Kong Frederik i Sorø den 2. november 1977 fastslog i følge Dagbladet 3. 11. 77 Asger Tønder, kommunalbestyrelsesmedlem i Slagelse, lokale Centrumdemokraters utilfredshed med, at det bliver en bro og ikke en tunnel, der efter al sandsynlighed skal forbinde Sjælland og Fyn. Poul Henningsen mente, at en tunnel var den billigste løsning, idet den er lettere at udvide efter behov, fordi man ikke er afhængig af kapaciteten på bropiller. I Dagbladet 8. 7. 77 påpeger Poul Henningsen, at »en helt anden relevant indvending imod det foreslåede Storebælts-projekt i form af en højbro, kunne være at pege på den øgede sikkerhed af forskellig, håndgribelig art ved en tunnelloosning«. Henningsen mener, at det er på høje tid at komme i gang med den faste forbindelse – »den er jo vedtaget, konfirmeret og direktionsbesat. Eller tog jeg fejl – er de snart sagt evindelige protestbevægelser efter, at de demokratiske beslutninger er truffet, ved at skulle være et ekstra led i proceduren – ??«.

Ejnar Halfdan Gade, der afgik ved døden den 25. juni 1977, tog medicinsk forbedelseseksamen 1917, blev cand. mag. i dansk, engelsk og tysk 1925, ledende bibliotekar ved Tønder Bibliotek 1926–33 og overbibliotekar ved Fredericia Bibliotek 1933–63. Bibliotekar ved Sorø Akademis Bibliotek, fru *Signe Blem*, meddeler Soranerbladet, at Ejnar Gade, som var høj, i Sorø fik æge-/kælenavnet *Marabou*: »Det blev efterhånden til *Bu*, i omtale *Bugen*, hvad der jo slet ikke var grundlag for. Sådan bliver øgenavne vist ofte mistydet«. – Hermed efterlyses en artikel om »Soranske øgenavne«! *Rantzau.*

Hans Jørgen Jensen (S 1949), programdirektør i Danmarks Radio, har på Chr. Erichsens Forlag udsendt »Et år i Jensens lille have« med fotografier af Egon Engmann. En fortrinlig havebog som især lægger vægt på de grønne og gavnlige urter.

Dødsfald

JOHN R. SCHRADER (R 1931)
10. juni 1915 – 17. juli 1969.

ERLING PORSILD (R 1917)
17. januar 1901 – 14. november 1977

Academy Shorts

Legater for elever på og fra Sorø Akademis Skole er navnet på et lille 12-sidet hæfte udgivet i marts 1977. I forordet skriver rektor Arne Østergaard (S 1929): »I tidens løb har tidligere elever, lærere og andre skænket midler til oprettelse af legater og fonds. Nogle af legaterne styres af selvstændige bestyrelser med repræsentanter fra

Skolen, nogle af skolens rektor og en række af Soransk Samfund. Det er hensigten med nærværende oversigt, hvis udgivelse er beko-
stet af de to største legater, Sanders legat og Det Lyngbeckske Soranerlegat, at henlede opmærksomheden på alle disse støtteligheder for elever på og fra Sorø Akademis Skole og samtidig give udtryk for den ærbødighed og taknemmelighed, vi skylder de mange kendte og ukendte givere«.

Regensen er nu ved at være færdig. Alt er gået planmæssigt og uden forsinkelser, oplyser arkitekt Søren Lotz (R 1947) til Dagbladet. Lotz har stået for hele projektet. Selve bygningen indeholder nu fire lejligheder på hver 100 kvadratmeter, de består af en stue, et lille spisekøkken, et soveværelse og et kammer, dertil et mindre badeværelse. En enkelt af lejlighederne har to kamre. Hele restaureringen er foregået yderst skånsomt overfor det gamle fine hus. Alle gulve er udført i træ, det samme gælder en stor smuk hovedtrappe. Hele istandsættelsen har kostet knap 1,8 mill. kroner, i dette beløb indgår også istandsættelsen af østfløjen, der nu er indrettet til opholdsrum for havefolkene på Akademiet. Regensens gårdparti en hel holbergsk lilleverden – beboerne har noget at glæde sig til!

Gammelt inventar fra Museet blev solgt ud lørdag den 8. oktober: Store mængder af forskellige brugsgenstande, som i de sidste år er rykket ud til fordel for nyere sager som for eksempel skolestole, -borde og -bænke, taburetter, håndvaske og lamper. Med i puljen var også en af Akademiets gamle trærobåde på søn – i dag er man gået over til fiberbåde. Hele fortjenesten ved »loppemarkedet« går ubeskåret til forskellige legater.

Soranske noter

Alleens vestlige træække har det betydeligt dårligere end den østlige, hedder det i en rapport til Sorø kommune fra et specialfirma, der også har undersøgt allétræerne langs Fægangen og på Skælskørvej (Banevej). Begyndende råd skal fjernes og huller udfyl-

des med plastmasse, ligesom gamle sår fra afskærne grene skal behandles påny. Udtynning skal også foretages. Værst medtaget er den vestlige træække i Alleen, ikke mindst på grund af sprøjt fra saltningen om vinteren. (Sorø og Omegns Avis 16. 11. 77).

Tænk, hvis kravet om et menneskeligt miljø en dag prioriteres højere end bilens selvskabte krav om at kunne komme frem under alle omstændigheder!

Bybevaring. Sorø kommune har i følge Sorø og Omegns Avis 16. 11. 77 anmodet repræsentanter for tre af byens mere fremtrædende foreninger – erhvervs-, miljø- og grundejerforeningerne – om at nedsætte et udvalg, der skal fremkomme med forslag til en bevaringsplan for Sorøs bykerne. Borgmester Ib Trojaborg påpeger overfor avisen, at man har valgt denne fremgangsmåde i stedet for selv at udarbejde en bevaringsplan og trække den ned over hovedet på forretningsfolk og beboere i bykernen. Under Miljøforeningens udstilling »Bevar mig vel« med ledsagende møder i forsommeren orienterede bevaringsfolk fra Helsingør om deres grundige bybevaring. Hertil følger borgmester Trojaborg nu et forslag om at invitere nogle af de forretningsfolk i Helsingør, der med lyst og iver deltog i denne bybevaring. – I Ringsted har planlægningsudvalget fremlagt præcise bevaringsplaner til sikring af den gamle by. ---

(Dagbl. 26.10.77). Man må håbe, at i det lille Sorø, hvor flere bevaringsværdige eksterior allerede er gået tabt, vil kunne komme frem til et resultat, der på samme tid lever op til erhvervslivets livs- og udviklingsmuligheder og til Sorøs kulturarv. Alle bevaringsplaner medfører uundgåeligt indgreb i den »frie« dispositionsret, her tænkes især på facadeødelæggelser ved brutal skiltning, udhuling af bevaringsværdige huses underetager i kommercielt øjemed og isætning af store udstillingsvinduer. Prangende lysreklamer, ubetænksomt anbragte lygtepæle, master og færdselsskilte er med til at ødelægge et i øvrigt udmærket miljø. »Effektivitet« og kommercielt »fremskridt« kan som bekendt glimrende udfolde sig under endog strenge æstetiske vilkår – det står intet sted skrevet, at dygtighed og initiativ ikke kan trives i smukke omgivelser – og Sorø har (endnu!) gennem sin enestående naturskønne placering på den historiske klosterø en såvel landskabelig som kulturhistorisk arv, hvis »salgsverdi« ikke umiddelbart kan ansættes i kroner og ører, men som indirekte »skæpper i kassen« og på længere og langt sigt simpelthen giver Sorø et ansigt – et karakteristisk, levende og smukt ansigt, som mennesker drages imod.

Rantzau.

Hestevognmanden i Sorø. Aage R. Petersen og hans familie lever stadigvæk livet, som man gjorde det, før biler og traktorer blev almindelige. Gennem den sidste snes år har hestevognmanden kunnet ses køre gennem Storgade med hestevogn forspændt med to

pragtfulde frederiksborgheste, der sammen med fem andre af samme race græsser på Fægangsgrunden og står opstaldet i den historiske bygning bag Storgade ved biblioteket. Gennem mange år har Aage R. Petersen haft kørselen med studenter fra Akademiet, han har også kørt i København. (Dagbladet 5. 11. 77).

Parnas-grundens anvendelse til en kursusjendom for Danmarks Lærerforening ventes afgjort på et hovedbestyrelsesmøde den 13.-15. december 1977.

Frokosttalere

Ved frokosten i januar vil der ikke være nogen specielt indbudt taler. Hvis nogen er brændt inde med noget, er chancen der nu.

Bodil Wille Møller.

Memo

Soraner-frokost den første torsdag i hver måned (kl. 12). Den 5. januar, 2. februar, 2. marts, 6. april, celebreres – om Gud og Lorry vil – som sædvanligt hos Lorry, Allégade 7-9, 2000 København F., tlf. (01) 34 33 33. Tilmeldelse pr. telefon er ikke nødvendig.

Nachspiel'et udfolder sig sædvanligvis (fra omkring 14-tiden) hos Prætoria, Henrik Steffens Vej 2, 1866 København V., hvor soranere, der er forhindret i at komme til frokost, er velkomne.

Redaktøren ønsker glædelig jul og godt nytår til Soranerbladets læsere og takker hjerteligt for breve, manuskripter og billeder --- den 1. marts 1978 flytter jeg fra Ålsgårde og søger varig bopæl helst på det københavnske Frederiksberg (behov: 1½-2 værelser).

Kan nogen hjælpe mig?

Rantzau.

SORANSK SAMFUND: Kassereren

Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10 2860 Søborg
(01) 69 11 44
Postgiro 4 00 17 10

SORANERBLADET: Redaktion

Paul Rantzau
Lille Odinshøj 1-234 3140 Ålsgårde
(03) 10 80 53

SORANERBLADET: Administration

Statsautoriseret revisor (Soransk Samfunds revisor)
E. Lüders-Thomsen
Frederiksgade 9, 2. 1265 København K
(01) 15 44 15

Sorø Bogtrykkeri A/S

Alleen 9, 4180 Sorø (03) 63 05 75

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion

Ryesgade 23

2200 København N

(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen

(1939)

Installatør

B. Quirinus-

Jensen

Sorø

(03) 63 05 14

Sorø Akademis
I. Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug ^A/_s

Pindstrup

8580 Ryomgård

Telefon (06) 39 61 00

SAAB
AUTOBIANCHI

Salg-Service

Aut. SAAB forhandler

NIELS THIELE

Automobiler

STENLØSE

Tlf. (03) 17 00 72

SVEGÅRDS
BOGHANDEL

SORØ

TELEFON (03) 63 00 27

POSTKONTO 6 00 71 63

God jul

THOR-VASK

NÆSTVED

TELEFON 72 25 50

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4

(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162

(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården

(03) * 41 11 22

Hvorfor nøjes med en almindelig pilsner, når du kan få en Faxe Fad til samme pris.

JEG ER
UPASTEURISERET.

Samme mængde og styrke som almindelig pilsner- og samme upasteuriserede kvalitet som Faxe Fad på dåse.

FAXE
BRYGGERI

-leverandør til det danske folk.